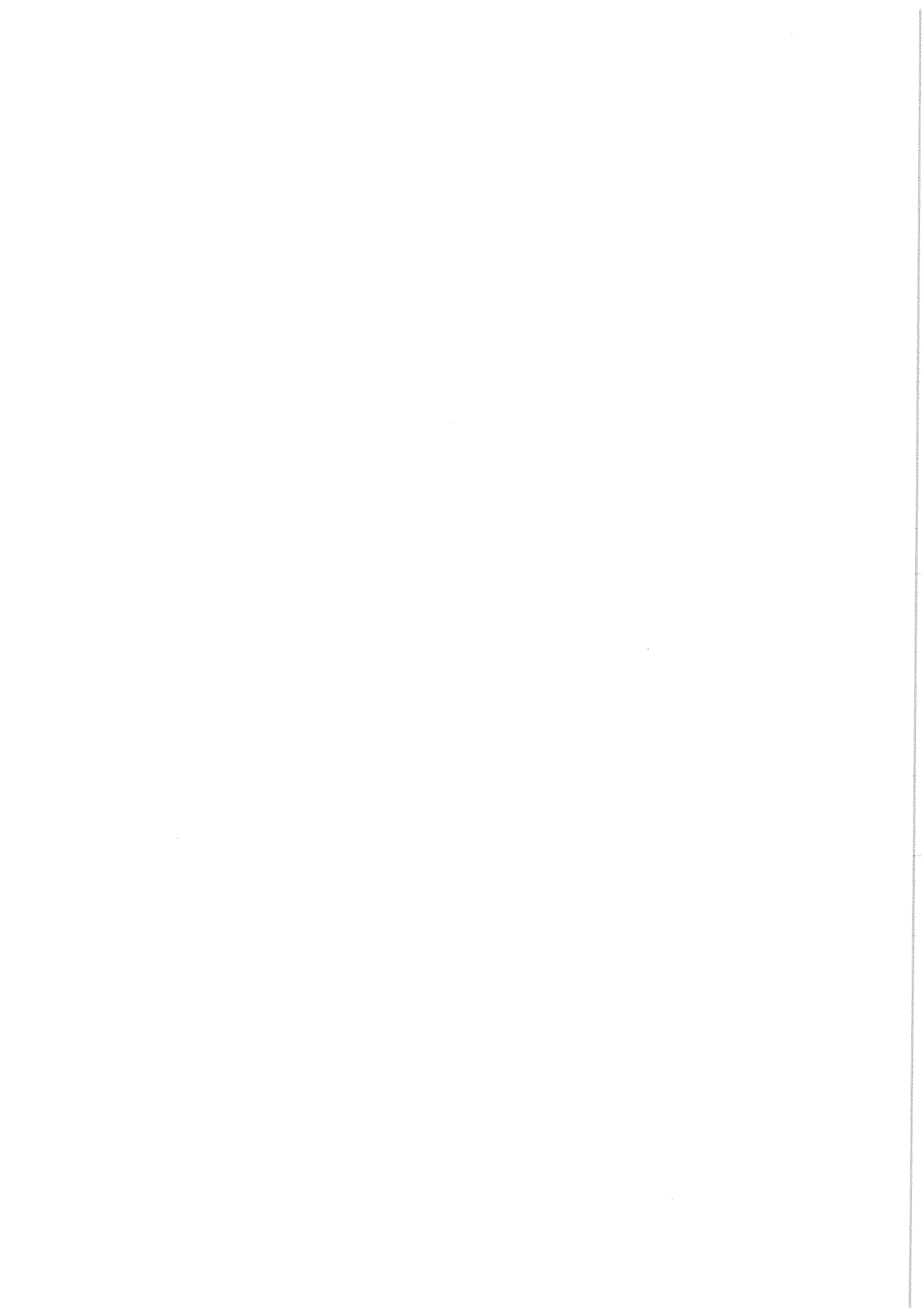

Duurzaamheidsbeleid gemeente Heeze-Leende

(proces opstellen duurzaamheidsbeleid)
(vastgesteld 26 februari 2018)

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	2
Hoofdstuk 1 Algemeen	3
Hoofdstuk 2 Wetgeving en akkoorden (algemeen).....	5
Hoofdstuk 3 Energie en Klimaat.....	11
Hoofdstuk 4 Materialenbeheer	16
Hoofdstuk 5 Flora en Fauna.....	17
Hoofdstuk 6 Mobiliteit.....	18

Inleiding

Het veranderen van het klimaat zorgt ervoor dat het onderwerp duurzaamheid steeds belangrijker wordt. De gevolgen van de opwarming van de aarde zijn al merkbaar. In juni 2016 was er de hagelstorm. 18 januari 2018 lag het gehele land plat vanwege een zeer zware storm met windkracht 11. Maar niet alleen de stormen of de extreme hevige regenbuien met wateroverlast tot gevolg laten zien dat het klimaat aan het veranderen is. Ook verdroging van gebieden wereldwijd en het massaal afsterven van het koraal in het Great Barrier Rif laat zien dat het klimaat aan het veranderen is. De natuur en de landbouw ondervinden hiervan de gevolgen. Dat het klimaat aan het veranderen is, is een feit. Feit is ook dat de oorzaak het te veel uitstoten van CO₂ is door verbranding van fossiele brandstoffen. Het broeikaseffect wordt hierdoor te veel versterkt. Sommige veranderingen in het klimaat zijn nog tegen te houden als op korte termijn drastische maatregelen worden genomen. Sommige verandering zijn niet meer omkeerbaar. Het treffen van maatregelen tegen de gevolgen van deze veranderingen is hoog nodig. Het is tijd voor actie.

Iedereen moet overgaan tot actie. Niet alleen de gemeente, maar ook bedrijven (industriële en agrarische), woningbouwverenigingen en huurders, huiseigenaren, (sport)verenigingen met een eigen accommodatie, etc. Iedereen!!! Met zijn allen moeten wij aan de slag om te zorgen dat er een aarde wordt achtergelaten die nog leefbaar is voor onze kinderen, kleinkinderen en nog vele generaties verder.

De gemeente Heeze-Leende voert op dit moment al maatregelen uit. Niet gestructureerd en zeker nog niet voldoende. Wat kan de gemeente Heeze-Leende allemaal nog gaan doen? Duurzaamheid is een woord dat vaak wordt gebruikt om aan te geven wat er allemaal mogelijk is. Het woord duurzaamheid is echter een containerbegrip en daarom heel breed. Alles is onder duurzaamheid te scharen.

De gemeente Heeze-Leende beschikt niet over een vastgesteld duurzaamheidsbeleid waardoor duurzaamheid niet is geborgd binnen de gemeentelijke organisatie. Gemeente Heeze-Leende is een kleine gemeente. Het is niet mogelijk om alles tegelijkertijd te doen. Prioritering en het goed uitvoeren van projecten is belangrijk. Geen half werk leveren.

Het doel is van het nu voorliggende duurzaamheidsbeleid is dat de projecten die voortvloeien uit het duurzaamheidsbeleid bijdragen aan het beperken van de gevolgen van de klimaatveranderingen zoals onder andere vastgelegd in het klimaatakkoord van Parijs. Het duurzaamheidsbeleid moet passend zijn voor de gemeente Heeze-Leende en worden gedragen door de betrokken partijen (intern en extern) zodat het vastgestelde duurzaamheidsbeleid tot uitvoering komt.

Het nu voorliggende duurzaamheidsbeleid beschrijft het proces voor het opstellen van het duurzaamheidsbeleid. Verder geeft het een overzicht van de kaders waar rekening mee worden gehouden bij het opstellen. Door het voorliggende duurzaamheidsbeleid vast te stellen, kunnen vervolgstappen worden genomen om te komen tot een gedragen duurzaamheidsbeleid met bijbehorend uitvoeringsprogramma.

Hoofdstuk 1

Algemeen

1.1 Opbouw van het duurzaamheidsbeleid

In de inleiding staat dat het voor de gemeente Heeze-Leende niet mogelijk is op alles tegelijkertijd op te pakken. Om deze reden is ervoor gekozen om het duurzaamheidsbeleid in verschillende fases op te gaan opstellen. De eerste fase is zorgen voor een algemeen beleid, de kapstok. In de volgende fases komt de invulling van de volgende hoofdthema's:

1. Energietransitie
2. Materialenbeheer
3. Flora en Fauna / natuur
4. Mobiliteit

Deze vier thema's zijn onder te verdelen in verschillende onderwerpen. Elk onderwerp zorgt voor uitvoeringsprojecten. De uitvoeringsprojecten komen te staan in een uitvoeringsprogramma.

1.2 Proces opstellen duurzaamheidsbeleid

Het opstellen van het duurzaamheidsbeleid gebeurt in fases. Gedragenheid is belangrijk. Hoe groter het draagvlak, hoe groter de kans van slagen van de uitvoeringsprojecten. Om tot een gedragen duurzaamheidsbeleid te komen is het belangrijk om samen met betrokken het duurzaamheidsbeleid op te stellen. De volgende stappen zijn nodig om per hoofdthema te komen tot een gedragen duurzaamheidsbeleid:

1. Inventariseren wettelijke verplichtingen, huidig beleid en huidige uitvoeringsprojecten binnen de vier hoofdthema's.
2. Inventariseren wensen van betrokkenen (intern en extern) per hoofdthema.
3. Opstellen en afstemmen van het concept duurzaamheidsbeleid via participatie met betrokkenen.
4. Vaststellen duurzaamheidsbeleid en uitvoeringsprogramma per fase door gemeenteraad.
5. Uitvoeren van de projecten uit het uitvoeringsprogramma.
6. Evalueren en eventueel duurzaamheidsbeleid aanpassen.

1.3 Missie, visie en strategie

Per hoofdthema beschrijft het duurzaamheidsbeleid een missie, visie en strategie.

Missie

De missie is datgene dat de gemeente Heeze-Leende en betrokken partijen naar buiten wil uitdragen. Het geeft aan waarvoor de gemeente Heeze-Leende staat. Het heeft betrekking op een langere periode, is ambitieus, sturend en inspirerend voor de betrokkenen.

Visie

De visie beschrijft wat de gemeente Heeze-Leende samen met de betrokken partijen op de lange termijn wil bereiken. De visie vormt een duidelijke richtlijn bij het maken van keuzes voor actuele en toekomstige onderwerpen binnen het duurzaamheidsbeleid. Samen met de missie vormt de visie de basis voor de strategie.

Strategie

Een strategie is een plan van waaruit wordt toegewerkt naar de realisatie van de voorgenomen doelstellingen zoals verwoord in de visie.

1.4 Financiering en personele inzet

Bij het opstellen het duurzaamheidsbeleid is mogelijk specifieke kennis vereist. Omdat deze specifieke kennis niet binnen de gemeentelijke organisatie is inhuur nodig. De uitvoering van het duurzaamheidsbeleid vraagt om inzet van financiële middelen.

Op 3 juli 2017 besloot de gemeenteraad om een bedrag van € 50.000,- te reserveren voor duurzaamheid en alternatieve energiebronnen vanuit het positieve resultaat van het boekjaar 2016. In 2017 is ongeveer € 11.000,- uitgegeven aan het opstellen van het duurzaamheidsbeleid en het uitvoeren van diverse projecten. Het resterende bedrag van ongeveer € 39.000,- is niet voldoende voor het verdere verloop. Een structurele financiering is wenselijk voor het opstellen en uitvoeren van

het duurzaamheidsbeleid. Een mogelijke optie is om een gedeelte van de inkomsten van de ontwikkeling de Bulders in te zetten voor het opstellen en uitvoeren van het duurzaamheidsbeleid.

Ontwikkeling van De Bulders in relatie met duurzaamheid

Toen in 2011 de Bulders BV werd opgericht, was het doel om een wijk te ontwikkelen onder het label 'duurzaamheid'. Hierin lagen niet allen ideële motieven aan te grondslag. In die tijd werd het ontwikkelen van 350 woningen nog bijzonder risicovol geacht. Daarom moest de wijk zich onderscheiden t.o.v. andere woningbouwlocaties in de regio, wilde het een kans van slagen krijgen.

Het ambitieniveau was dat de EPC norm die pas in het jaar 2020 van toepassing zou zijn, naar voren wordt gehaald. Er zouden afspraken worden gemaakt met ontwikkelende partijen, zodat er een nagenoeg energie neutrale wijk zou ontstaan. Ook de openbare ruimte wordt duurzaam ingericht. Zo waren de plannen om de behandeling van het afvalwater te hergebruiken binnen de Bulders.

Duurzaamheid was ook een belangrijk argument om het bestemmingsplan van de Bulders onder de Crisis- en herstelwet te laten vallen, met als grootste winstpunt een behandeling bij de Raad van State binnen zes maanden na vaststelling van het bestemmingsplan.

Het ambitieniveau van 2011 is achterhaald door de tijd. Nu in 2018 de eerste vergunningen worden verleend, zitten we al dicht bij de EPC norm van 2020. Bovendien worden vanuit de meeste woningen pas na 2020 gebouwd. Een andere behandeling van het afvalwater kon geen doorgang vinden vanwege de te kleine omvang van de wijk. De ontwikkelaars waren ook al veel verder en in de tweede fase worden er geen gasleidingen meer aangelegd.

De vraag is in hoeverre de Bulders nog duurzaam te noemen is, nu de lat niet hoger ligt dan de wettelijke grens. Wil de gemeente Heeze-Leende 'duurzaamheid' in de Bulders alsnog uitdragen dan moet de lat hoger worden gelegd. Helaas is binnen het plangebied van de Bulders daar geen ruimte voor, maar buiten het plangebied 'De Bulders' nog volop.

Gedacht kan worden aan de Bulders als aanjager van duurzaamheid in heel Heeze-Leende, door de winst op de grondexploitatie daarvoor in te zetten. Hierdoor kunnen alle inwoners profiteren en gaat duurzaamheid veel verder dan alleen De Bulders.

Volgens het beste case scenario van de grondexploitatie van de Bulders, vinden er vanaf 2026 jaarlijks winstuitkeringen plaats aan de aandeelhouders, dus ook de gemeente Heeze-Leende. Een mogelijkheid is om de winstuitkeringen in te zetten voor het duurzaamheidsbeleid.

Personele bezetting

Het opstellen en uitvoeren van het duurzaamheidsbeleid via participatie vraagt veel inzet van ambtelijke uren. De afgelopen jaren is het aantal uren wat direct voor milieu en duurzaamheid kan worden ingezet flink afgenomen. De implementatie van de omgevingswet en de snel veranderende regelgeving (vooral op agrarisch gebied) vragen de komende jaren extra aandacht. De twee overgebleven medewerkers kunnen de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid niet oppakken met instandhouding van hun huidige takenpakket waarvan de meeste taken niet direct gerelateerd zijn aan milieu en duurzaamheid.

Dat het onderwerp duurzaamheid de komende jaren op de agenda blijft staan is een feit. De komende gaat veel aandacht uit naar duurzaamheid. Hoe de gemeente Heeze-Leende hierop anticipeert door het beschikbaar stellen van de benodigde financiële middelen en personele uren, komt terug bij het vaststellen van de nieuwe versie van het duurzaamheidsbeleid.

Via 'Wensen nieuw beleid' bij de Kadernota wordt deze wens ingebracht. De behandeling van de Kadernota staat in maart gepland. Een definitief voorstel wordt ter besluitvorming voorgelegd in de raadsvergadering van april 2018.

Hoofdstuk 2

Wetgeving en akkoorden (algemeen)

Om een goede missie, visie en strategie schrijven is het belangrijk om te weten welke doelen al zijn gesteld door hogere overheden. Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de belangrijkste akkoorden, afspraken en wetgeving per hoofdthema. Het hoofdstuk geeft invulling aan de eerste stap in het proces 'Inventariseren wettelijke verplichtingen, huidig beleid en huidige uitvoeringsprojecten binnen de vier hoofdthema's'.

2.1 Algemene kaders

Omgevingswet

In 2021 treedt de omgevingswet in werking. De Omgevingswet heeft als doel een gezonde fysieke leefomgeving in stand te houden en te bereiken. En doelmatig beheer en gebruik van die fysieke leefomgeving voor maatschappelijke functies te realiseren. Om dat te bereiken kent de Omgevingswet vier verbeterdoelen:

- het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
- het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

In de Omgevingswet is een aantal kerninstrumenten opgenomen. Daarvan zijn er zes van groot belang voor gemeenten: omgevingsvisie, programma, decentrale regelgeving (voor gemeenten: het omgevingsplan), algemene rijksregels voor activiteiten, omgevingsvergunning en projectbesluit. In de Omgevingswet worden 26 wetten (samen goed voor 4.700 artikelen), 117 algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) en ca. 120 ministeriële regelingen samengevoegd tot één wet ca. 350 artikelen, 4 AMvB's en zo'n 10 ministeriële regelingen.

(bron: <https://vng.nl/onderwerpenindex/ruimte-en-wonen/omgevingswet/juridische-routekaart/de-omgevingswet>)

2.2 Energietransitie

2.2.1 Mondiaal

Klimaat akkoord van Parijs (2015)

Het doel van het klimaatakkoord van Parijs is om de opwarming van de aarde tot 2 graden te beperken, met een streven voor maximaal 1,5 graden, door te stoppen het gebruik van fossiele brandstoffen. De verwachting is dat over 6 jaar de temperatuur al 1,5 graden is gestegen mits er geen verder acties worden ondernomen.

2.2.1 Europees

10-jarenplan Europa 2020 (2010)

Het 10 jarenplan Europa 2020 houdt in het kort in:

- Minimaal 20% minder uitstoot van broeikasgassen ten opzichte van 1990;
- 20% van de energie komt uit duurzame energiebronnen, zoals windenergie, zonne-energie, bio-energie en aardwarmte;
- 20% minder energieverspilling.

Meer info: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/europese-unie/europa-2020>.

Europese Energie-Efficiency Richtlijn – EED

In 2012 is de Europese Energie-Efficiency Richtlijn (EED) vastgesteld. De richtlijn vermeldt de

Europese doelstelling van een 20% minder Europees energieverbruik in 2020, en bevat verplichtingen voor zowel lidstaten als bedrijven. Voor bedrijven gelden per juli 2015 2 verplichtingen:

- Artikel 8 gaat over de uitvoering van energie-audits door grote ondernemingen.
- Artikel 14 betreft de kosten-baten analyse bij nieuwbouw en renovatie van grotere stookinstallaties. Meer info: (<https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/energie-besparen/europese-energie-efficiency-richtlijn-eed>)

2.2.3 Landelijk

Regeerakkoord 2017

In het regeerakkoord staat in kort het volgende:

- Er komt een nationaal klimaat- en energieakkoord
- Belastingstelsel groener maken
- Nieuwe energiebronnen gebruiken
- Alle kolencentrales in Nederland dicht in 2030
- Nieuwbouw zonder gasaansluiting
- Gasrecht wordt warmterecht
- Korting op verhuurdersheffing voor woningcorporaties bij duurzame woningen
- Kilometerheffing voor vrachtverkeer waarbij vervuilers meer betalen
- Storten en verbranden van afval wordt duurder
- Heffing op vervuilende en lawaaiige vliegtuigen
- Emissieloze auto's in 2030
- Meer windenergie op zee
- Minder gas uit Groningen

Akkoord energie-intensieve industrie 2017

Het doel van het akkoord is een extra energiebesparing van 9 petajoule (PJ) in 2020 te realiseren.

Energieakkoord 2013

- 14% van energie wordt duurzaam opgewekt in 2020
- 16% van energie wordt duurzaam opgewekt in 2023
- 80% minder CO2 uitstoot in 2050

Alle landelijke energieafspraken op een rijtje:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzame-energie/meer-duurzame-energie-in-de-toekomst>

Windenergie

De volgende doelen zijn geformuleerd en regels gelden met betrekking tot opwekking van duurzame energie door middel van wind:

- Rijk heeft doelstelling om 6000 MW wind op land op te wekken in 2020 (energierapport 2011)
- Structuurvisie windenergie op land: met te realiseren vermogen per provincie (Brabant 470,5 MW in 2020)
- Waarden geluid en slagschaduw windturbines en geluid: activiteitenbesluit milieubeheer en activiteitenregeling milieubeheer.
- Risicozonering windturbines: veiligheid en normen

Voor wind geldt dat:

- Tot 5 MW is gemeente bevoegd gezag.
- 5 tot 100 MW is provincie Noord-Brabant bevoegd gezag
- >100 MW is het Rijk bevoegd gezag.

Voor zon geldt dat het bevoegd gezag de gemeente is, vanaf 50 MW mogelijk het Rijk.

Afspraken uitvoeringslasten EED-richtlijn

Rijk, VNG en IPO hebben afspraken gemaakt over compensatie van de uitvoeringslasten voor het bevoegd gezag als gevolg van de EED richtlijn (artikel 8 Energy Efficiency Directive).

Energieprestatie (EPC) (2015)

De EPC bepaalt welke eisen die het Bouwbesluit stelt aan energiezuinigheid van nieuwe woningen en utiliteitsgebouwen (NEN 7120 Energieprestatie van gebouwen (EPG)). De laatste aanscherping van de EPC-norm dateert van 1 januari 2015. Verdere aanscherpingen worden niet verwacht omdat deze in 2020 vervangen zullen worden door BENG (bijna energieneutrale gebouwen)

Meer info: (<https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels-gebouwen/nieuwbouw/energieprestatie-epc>)

Bijna energieneutrale gebouwen (BENG) (2020)

Voor alle nieuwbouw, zowel woningbouw als utiliteitsbouw, geldt dat de vergunningaanvragen vanaf 1 januari 2020 moeten voldoen aan de eisen voor BENG. BENG vloeit voort uit het Energieakkoord voor duurzame groei en uit de Europese richtlijn EPBD.

Meer info: (<https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels-gebouwen/nieuwbouw/energieprestatie-beng>)

2.2.4 Provinciaal

De provincie Noord-Brabant heeft het volgende vastgelegd:

Ruimtelijke verordening provincie Noord-Brabant (6.19 Zonneparken)

De Verordening ruimte bepaalt over het opwekken van energie door zon het volgende:

Er kan uitsluitend toepassing gegeven worden aan het eerste en tweede lid met een omgevingsvergunning waarbij door toepassing te geven aan artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2e of 3e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt afgeweken van een bestemmingsplan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) uit een gemeentelijke visie blijkt dat de aanwijzing van een projectlocatie nodig is om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie;
- b) in deze visie is afgewogen welke locaties binnen de gemeente geschikt zijn gelet op aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit;
- c) de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft;
- d) de ontwikkeling gelet op artikel 3.1, derde lid, inpasbaar is in de omgeving.

2.2.5 Regionaal

Metropoolregio Eindhoven heeft de ambitie dat de regio Zuidoost-Brabant energieneutraal in 2050 is.

Meer info: (<https://metropoolregioeindhoven.nl/thema-s/energietransitie>)

2.3 Materialentransitie

2.3.1 Europees

De EU-afvalstoffenbeheerwet

De richtlijn stelt een juridisch kader vast voor de behandeling van afval in de EU. De richtlijn is ontworpen om het milieu en de menselijke gezondheid te beschermen door het belang van goed afvalbeheer te benadrukken en technieken voor nuttige toepassing en recycling om de druk op hulpbronnen te verminderen en hun gebruik te verbeteren.

Kernpunten zijn:

- De wetgeving stelt een afvalstoffenhiërarchie vast: preventie, hergebruik, recycling en nuttige toepassing voor andere doeleinden zoals energie, en verwijdering.
- Deze bevestigt het beginsel „de vervuiler betaalt”, waarbij de oorspronkelijke producent van de afvalstoffen moet betalen voor de kosten van afvalstoffenbeheer.
- Ze introduceert het begrip „uitgebreide verantwoordelijkheid voor producenten”. Dit kan de plicht voor producenten omvatten om producten die worden teruggebracht na gebruik te aanvaarden en te verwijderen.
- Ze maakt onderscheid tussen afvalstoffen en bijproducten.
- Afvalstoffenbeheer moet worden uitgevoerd zonder enig risico voor water, lucht, bodem, fauna en flora, zonder geluids- of geurhinder te veroorzaken of schade te berokkenen aan natuur- en landschapsschoon.

- Producenten en houders van afvalstoffen moeten die zelf verwerken of laten behandelen door een officieel erkende exploitant. Ze hebben een vergunning nodig en worden aan periodieke inspecties onderworpen.
- De bevoegde nationale instanties moeten afvalstoffenbeheerplannen en afvalpreventieprogramma's vaststellen.
- Er zijn speciale voorwaarden van toepassing op gevaarlijke afvalstoffen, afgewerkte olie en biologisch afval.
- De richtlijn introduceert streefcijfers inzake recycling en nuttige toepassing die tegen 2020 moeten worden gehaald voor huishoudelijk afval (50 %) en bouw- en sloopafval (70 %).
- De wetgeving heeft geen betrekking op bepaalde soorten afvalstoffen zoals radioactieve elementen, afgedankte explosieven, uitwerpselen, afvalwater en kadavers van dieren.

Meer info: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aev0010>

2.3.2 Landelijke wet- regelgeving

Landelijk zijn de volgende wetten en regelgevingen van toepassing:

Wet milieubeheer

Hoofdstuk van de Wet milieubeheer regelt hoe om te gaan met afvalstoffen.

Meer info (<http://wetten.overheid.nl/BWBR0003245/2017-08-30>)

Landelijke afvalbeheer plan: LAP3 (2017)

Doelstelling afvalbeleid Nederland en het beleid voor afvalpreventie en afvalbeheer. Traditionele onderwerpen zoals inzamelen, recyclen, verbranden en storten. Maar ook onderwerpen: circulaire economie, beschikbaar instrumentarium, afweging of een materiaal een afvalstof is of niet, aspecten van belang bij vergunningverlening, beleid rond capaciteitsregulering.

Regeerakkoord 2017

Storten en verbranden van afval wordt duurder.

VANG, Van Afval Naar Grondstof

Meer afvalscheiding en minder restafval in 2020. Van 250 kilo naar 100 kilo restafval per inwoner per jaar en 75% scheiding van huishoudelijk afval in 2020. Dat is de ambitie van het Ministerie van IenM, de VNG, de NVRD en Rijkswaterstaat.

Meer info(<https://www.vang-hha.nl/>)

Verpakkingsindustrie

De verpakkingsindustrie is verantwoordelijk voor verpakkingsmateriaal en stort in subsidiepot zwerfafval aanpak door en voor gemeenten.

2.3.3 Regionaal

Manifest voor een Afvalloze Samenleving

Doel van het manifest is om in 2020 95% hergebruik van grondstoffen en nog maar maximaal 5% restafval te behalen.

2.3.4 Gemeentelijk

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor:

- Aanpak van zwerfafval. De aanpak zwerfafval wordt betaald vanuit de subsidiepot die gevuld wordt door de verpakkingsindustrie.
- De gemeente heeft de verplichting om te zorgen dat afval op een juiste manier wordt verwijderd.

2.4 Flora en fauna

2.4.1 Landelijk

Wetgeving voor natuurbescherming in Nederland

De Wet natuurbescherming beschermt Nederlandse natuurgebieden en planten- en diersoorten. De wet geldt sinds 1 januari 2017 en vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en

faunawet en de Boswet. Sinds 1 januari 2017 bepalen de provincies voor hun gebied wat wel en niet mag in de natuur. En zij zorgen voor de vergunningen en ontheffingen.

Meer info (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/wetgeving-voor-natuurbescherming-in-nederland>)

Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Meer info: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland>

Rijksnatuurvisie (2014)

Deze visie geeft richting aan een natuurbeleid dat aansluiting houdt bij de tijdgeest en flexibel genoeg is om mee te veranderen. Ze maakt duidelijk wat nodig is om nationale en internationale doelen te realiseren waar we al veel in geïnvesteerd hebben: behoud van biodiversiteit en een sterkere en duurzame betekenis van natuur voor de samenleving en economie.

Meer info (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2014/04/01/rijksnatuurvisie-2014>)

2.4.2 Provinciaal

Natuur- en landschapsbeleid

Natuur is er voor iedereen. Het provinciale natuur- en landschapsbeleid nodigt andere partijen uit om bij te dragen aan landschap en natuur. Want natuur is niet alleen belangrijk voor planten en dieren, maar ook voor mens en economie. In een aantrekkelijke groene provincie is het immers beter wonen, werken, leven en verdienen. In de nota Brabant Uitnodigend Groen (BrUG) leest u over het provinciale natuur- en landschapsbeleid in de periode 2012- 2022. Hierin staan de stappen die provincie wil zetten voor een natuur die bijdraagt aan het welzijn van de inwoners en aan de ontwikkeling van Brabant als aantrekkelijke kennis- en innovatieregio. Om het natuurbeleid te kunnen evalueren monitort de provincie de ontwikkeling van de natuur regelmatig.

Wet natuurbescherming

De provincie is naast uitvoering van het eigen beleid ook verantwoordelijk voor de uitvoering van (inter-)nationale wet- en regelgeving voor natuur. Per 1 januari 2017 is de provincie bevoegd gezag voor de uitvoering van de nieuwe Wet natuurbescherming. Hierin zijn de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet samengevoegd. De behandeling van aanvragen om een vergunning en de controle op de naleving van de genomen besluiten wordt door de 3 Brabantse omgevingsdiensten namens de provincie uitgevoerd.

Meer info <https://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/natuur-en-landschap/natuurbeleid-wet-en-regelgeving.aspx>

Verordening natuurbescherming Noord-Brabant

De verordening natuurbescherming houdt in:

- Verminderen stikstofuitstoot op Natura 2000-gebieden
- De Verordening schrijft voor dat veehouders de best beschikbare stallentechnieken toepassen wanneer ze de stallen uitbreiden of renoveren en in 2028 dient het gehele bedrijf gemiddeld te voldoen.
- Faunabeheer
- Bescherming bossen en andere houtopstanden

Meer info <https://www.brabant.nl/Dossiers/Dossiers-op-thema/Natuur-en-Landschap/Natuurbeleid-wet-en-regelgeving/Verordening-natuurbescherming.aspx>

2.5 Mobiliteit

2.5.1 Europees

De volgende grenswaarden met betrekking tot fijn stof (PM10) en (NO₂) zijn Europees vastgelegd:

- Europese grenswaarden voor fijn stof (PM10) in 2011.
- Europese grenswaarden voor Stikstofdioxide (NO₂) in 2015.

2.5.2 Landelijk

Regeerakkoord 2017

In het regeerakkoord 2017 zijn de volgende maatregelen en doelstellingen opgenomen:

- Kilometerheffing voor vrachtverkeer waarbij vervuilers meer betalen.
- Heffing op vervuilende en lawaaiige vliegtuigen.
- Emissieloze auto's in 2030.

Wet milieubeheer

Hoofdstuk 5.2. regelt de Luchtkwaliteitseisen voor Nederland

Meer info (<http://wetten.overheid.nl/BWBR0003245/2017-08-30>)

Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)

Plan om de luchtkwaliteit in Nederland te verbeteren. Houdt rekening met voorgenomen grote projecten die de luchtkwaliteit verslechteren en zet hier maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren tegenover. Het pakket van maatregelen compenseert ruimschoots negatieve effecten van ruimtelijke projecten. Doel NSL is voldoen aan de Europese grenswaarden voor fijn stof (PM10) in 2011 en stikstofdioxide (NO2) in 2015.

Meer info (<https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/luchtkwaliteit/regelgeving/wet-milieubeheer/nsl/>)

Fijn stof (RIVM)

In Nederland leven jaarlijks enige duizenden mensen enkele dagen tot maanden korter door kortdurende blootstelling aan hoge concentraties fijn stof. Het gaat vooral om ouderen en mensen met hart-, vaat- of longaandoeningen.

Gezondheidseffecten van fijn stof kunnen ook optreden door langdurige blootstelling aan lagere concentraties. Ook als de concentraties onder de Europese grenswaarden liggen, treden nog steeds gezondheidseffecten op. Levenslange blootstelling in deze vorm kan leiden tot blijvende gezondheidseffecten zoals verminderde longfunctie, verergering van luchtwegklachten en vroegtijdige sterfte aan met name luchtwegklachten en hart- en vaatziekten.

Meer info http://www.rivm.nl/Onderwerpen/F/Fijn_stof

2.5.3 Gemeentelijk

Het nationale luchtkwaliteitsbeleid

Provincies en gemeenten treffen regionale en lokale maatregelen, vooral bij verkeer. Deze maatregelen maken onderdeel uit van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

Meer info (http://www.rivm.nl/Onderwerpen/F/Fijn_stof/Beleid)

Hoofdstuk 3

Energie en Klimaat

Sinds de klimaattop in Parijs heeft Nederland één doel: klimaatneutraal in 2050. Om dit doel te bereiken is onder andere een energietransitie noodzakelijk. Nederland staat aan de vooravond van grote (ruimtelijke) veranderingen: een direct gevolg van duurzaamheidstransities op andere het gebied van energie.

Het doel van Parijs is alleen te bereiken door inzet van inwoners (woningeigenaren en huurders), bedrijven (groot en klein, agrarisch en industrieel), (sport)verenigingen, woningbouwverenigingen, de energiecoöperatie 'Opgewekt Heeze-Leende' en gemeente Heeze-Leende op gebied van de energiestrategie. Samen moeten wij gaan besparen en opwekken. Binnen de gemeente Heeze-Leende lopen verschillende initiatieven als het gaat om het halen van de doelstelling van Parijs. Hier volgt een overzicht van lopende initiatieven:

- Met ondersteuning van de gemeente is de energiecoöperatie 'Opgewekt Heeze-Leende' (www.opgewekthl.nl) opgericht. De energiecoöperatie vormt de link naar de inwoners. De energiecoöperatie stimuleert inwoners om te gaan besparen en opwekken door andere inzet van energiecoaches, voorlichtingsbijeenkomsten te organiseren, projecten te starten voor opwekking van energie (de postcoderoosregeling) door zonnepanelen, etc. De gemeente werkt nauw samen met energiecoöperatie.
- De energiecoöperatie en de gemeente Heeze-Leende werken samen met Buurkracht (www.buurkracht.nl). Samen met Buurkracht kijkt de gemeente of er nog meer initiatieven mogelijk zijn om inwoners te stimuleren om energiebesparende maatregelen te nemen. Momenteel is er 1 buurt aangesloten bij Buurkracht.
- Op initiatief van de gemeente Heeze-Leende is in overleg gestart met de woningbouwvereniging Wocom en drie andere gemeenten over de verbetering van de woningvoorraad van Wocom.
- Navraag bij diverse ondernemers leerde dat bedrijven geen inzicht hebben van de energieprestatie van het bedrijf. De omgevingsdienst Zuidoost Brabant heeft een plan opgesteld om bedrijven dit inzicht te laten krijgen. Het plan is gebaseerd op de Milieubarometer (www.milieubarometer.nl). Bedrijven kunnen via het instrument de Milieubarometer de energieprestatie van het bedrijf meten. De gemeente Heeze-Leende heeft voor 3 jaar een abonnement afgesloten zodat bedrijven eenmalig gratis gebruik kunnen maken van de Milieubarometer. De deelnemers zijn verplicht om ervaringen te delen met o.a. andere bedrijven. In 2018 moet dit verder zijn uitgewerkt.
- De uitdaging ligt bij particuliere woningbouw. Hoe stimuleer je eigenaren om energiebesparende maatregelen te nemen? Een goede vraag waarop niet een eenduidig antwoord is te geven. Om deze reden zoekt de gemeente Heeze-Leende naar mogelijkheden en is in gesprek met diverse partijen om af te tasten welke methodes het beste kunnen werken.

In hoeverre dragen deze initiatieven bij het behalen van de doelstelling? Is dit voldoende? Een duidelijk beeld ontbreekt. Hoe groot is de uitdaging om gemeente Heeze-Leende energieneutraal te maken? Wat zijn de gevolgen van de energietransitie voor de gemeente Heeze-Leende? Dit hoofdstuk beschrijft deze uitdaging.

3.1. Regionale energietransitie

Metropoolregio Eindhoven heeft als een van de pilots in Nederland meegedaan met het opstellen van een regionale energiestrategie. De regionale energiestrategie maakt onderdeel uit van de Integrale Strategie Ruimte. Binnen de regionale energiestrategie is ook de opgave voor de gemeente Heeze-Leende in kaart gebracht. Uit deze verkenning komt de volgende opgave voor gemeente Heeze-Leende:

3.1.1 De opgave volgens de regionale energiestrategie

In de regionale energiestrategie staan de volgende gegevens:

HEEZE-LEENDE

Energiegebruik 2050 na besparen

HEEZE-LEENDE	Elektra	Warmte	Brandstof	Overig
gebouwe omgeving	165 TJ	377 TJ	--	--
industrie	77 TJ	37 TJ	--	--
landbouw	41 TJ	42 TJ	--	--
mobiliteit	103 TJ	--	680 TJ	--
TOTAAL	385 TJ	457 TJ	680 TJ	66 TJ

ENERGIEGEBRUIK

TOTAAL

GEBOUWDE OMGEVING

INDUSTRIE

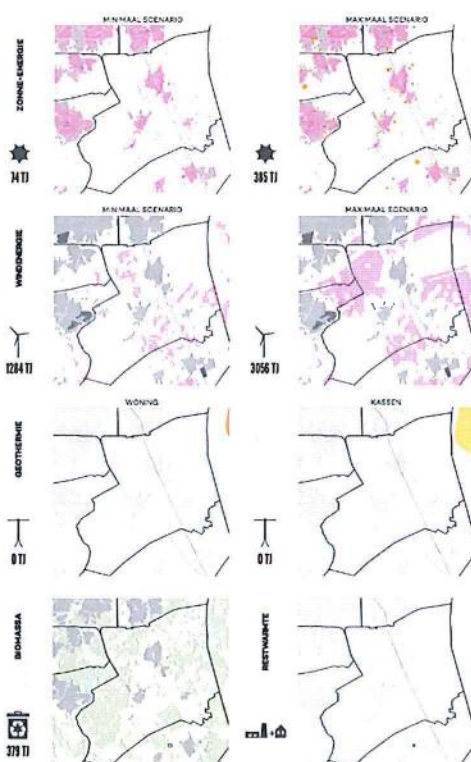
LANDBOUW

MOBILITEIT

LEGENDA
AD = autonome ontwikkeling
NB = na besparen
Elektra (PJ)
Warmte (PJ)
Brandstof (PJ)
Overig (PJ)

ENERGIEPOTENTIEEL

LEGENDA DIAGRAM

- Zonne-energie (PJ)
- Windenergie (PJ)
- Verbruik elektriciteit (PJ)
- Biomassa (PJ)
- Geothermie warmte (PJ)
- Warmte verbruik (PJ)

LEGENDA KAARTEN

- zonneweide
- zonneweide met andere bestemming
- zonneweide met andere bestemming
- zonneweide met andere bestemming
- zonneweide met andere bestemming
- zonneweide met andere bestemming

geothermie

- warmte in potentie gebied
- mogelijke potentie warmte (3000)
- kasen in potentie gebied
- mogelijke potentie kasen (3000)

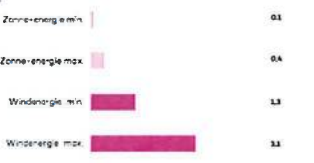
biomassa

- recreatiegebied uit bestaand gebied (3000 en 4000)
- recreatiegebied uit bestaand gebied (3000 en 4000)
- recreatiegebied uit bestaand gebied (3000 en 4000)
- recreatiegebied uit bestaand gebied (3000 en 4000)

restwarmte

- huidige warmtebronnen
- lokale restwarmte

ELEKTRA

WARMTE

	MIN SCENARIO		MAX SCENARIO	
	TJ	potent	TJ	potent
Windenergie 33MW	1280	21	3055	50
Zonne-energie	TJ	duik exp. 3000	TJ	duik exp. 3000
	36	13%	385	13%
Geothermie warmte	TJ	potent 1000	TJ	potent 1000
	0		0	
Biomassa	TJ	potent 1000	TJ	potent 1000
	370	14	370	14
Restwarmte	TJ	potent 1000	TJ	potent 1000
	0		0	
Totaal	1308		3820	

3.1.2 Eenheden

Het onderzoeksbureau Posad heeft in kader van het opstellen van de regionale energiestrategie een studie verricht. In de studie van Posad wordt gesproken over petajoule (PJ) of terajoule (TJ). Om een gevoel te geven voor de maat en schaal van deze energie-eenheid is het goed om te bedenken dat 1 petajoule ongeveer gelijk staat aan de jaarlijkse energieproductie van 38 windturbines van 3,3 MW, 251 hectare aan zonnenvelden (ter vergelijking 251 hectare zijn ongeveer 502 voetbalvelden) of het elektrisch energiegebruik van 103.600 woningen. Dit is ongeveer hetzelfde als de hoeveelheid elektriciteit (elektriciteitsgebruik woningen) die een stad als Eindhoven per jaar nodig heeft. Alle energie hoeveelheden worden voor dit onderzoek uitgedrukt in Petajoule (PJ) dat gelijk is aan 1.000 Terrajoule (TJ).

De berekeningen van Posad gaan ervan uit dat er binnen de gemeente Heeze-Leende in 2050 - 20% bespaard is op het huidige energieverbruik inclusief transport. De rest van de benodigde elektriciteit wordt opgewekt door windmolens (21), zonnepanelen (174 hectare) en inzet energie uit biomassa (o.a. 9,3 monovergisters mest).

3.1.3 Verdieping nodig

De berekeningen uit de regionale energiestrategie geven een goed beeld van de totaal opgave waarvoor inwoners, verenigingen, bedrijven, de gemeente en andere organisaties in Heeze-Leende staan. De regionale energiestrategie geeft echter geen antwoord op de vraag hoe al deze stakeholders de grote opgave waarvoor ze staan gaan/kunnen/willen invullen en wat daarbij de rol van de gemeente Heeze Leende zelf is. Hiervoor is een verdieping nodig.

De opgave per gebruiker:

De opgave moet worden vertaald naar de verschillende doelgroepen binnen de gemeente Heeze-Leende. Als het gaat om energieverbruik dan onderscheiden de volgende doelgroepen. Dit is ook de onderverdeling die in de verschillende energiewetten wordt gebruikt.

Hoofddoelgroep Kleinverbruikers:

Dit zijn alle stroomverbruikers met een aansluiting op het netwerk <3 x 80Amp en/of gasverbruikers met een gasaansluiting >G25. Hieronder vallen alle particuliere gebruikers die meestal een aansluiting van 3 x 25 Amp maximaal hebben of een G4 / G6 gasmeter. Kleine ondernemingen e.d. worden hier ook onder gerekend.

Hoofddoel Grootverbruikers:

Dit zijn alle stroomverbruikers met een aansluiting op het netwerk >3x 80Amp en/of gasverbruikers met een aansluitwaarde >G25. Dit zijn overwegend groot zakelijk verbruikers (voornamelijk bedrijven).

Aan de hand van het openbare programma www.energieinbeeld.nl kan per jaar worden opgezocht wat het energieverbruik van alle particuliere en zakelijke verbruikers in de gemeente Heeze-Leende is, exclusief transport – ongeachte de aansluitwaarde. Dit uitgesplitst in stroomverbruik en gasverbruik met bijbehorende CO2 uitstoot.

Op dit moment is het volgende bekend (de gegevens zijn nog niet compleet):

Het gemiddelde verbruik per particuliere aansluiting is:

- Stroom: 3578 kWh - landelijk gemiddelde is 3300 kWh
- Gas : 1.757 m3 - landelijk gemiddelde is 1500 m3

In TJ omgerekend is dit: 0,074 TJ per huishouden. In CO2 equivalent is dit 5.092 kg = 5 ton.

Er zijn 4814 vastgoed objecten opgenomen in het bestand van de netbeheerder met een stroomaansluiting en 4706 met een gasaansluiting.

Gemiddeld rijdt een Nederlandse auto 13.000 kilometer per jaar. Per kilometer wordt gemiddeld 107 gram CO2 uitgestoten. Dat is per auto 1,4 ton CO2:

Een elektrische auto heeft hiervoor 2600 kWh nodig. Bij volledig duurzame stroom gebruik is er geen CO2 uitstoot meer nodig.

Voor het gemiddelde verbruik in Heeze-Leende betaalt een particulier gemiddeld € 1857 per jaar inclusief belasting en btw maar exclusief netwerkkosten en meterhuur. Een kWh kost € 0,20. Een elektrisch auto kost dan € 520,- aan stroom per jaar.

Het gemiddelde verbruik per zakelijke aansluiting is:

- Stroom: 20.302 kWh
- Gas : 4.179 m³

In TJ omgerekend is dit: 0,22 TJ per organisatie. In CO₂ equivalent is dit 17.605kg = 17,6 ton.
Er zijn 2468 vastgoed objecten opgenomen in het bestand van de netbeheerder.

Het zakelijke transport kan ingeschat worden op 30% van het 'thuisverbruik'

De gemiddelde zakelijke energierekening bedraagt ongeveer € 4300,- exclusief btw, inclusief energiebelasting en opslag duurzame energie maar exclusief netwerk-, aansluit- en meterkosten.

Op dit moment hebben 429 vastgoedobjecten een zonne-energie-installatie. Samen wekken die 1,8 miljoen kWh per jaar op. Er zijn nog 6 overige hernieuwbare energie producerende installatie gemeld. Die produceren samen 5 miljoen kWh.

De opgave voor de gemeente Heeze Leende zelf ligt bij:

- Gemeentelijke gebouwen
- Transport
- Verlichting openbare ruimte, pompen en gemalen, e.d.

De gezamenlijke energierekening voor Heeze-Leende (thuisverbruik particulier en zakelijk) bedraagt ongeveer € 17 miljoen aan verbruik stroom en gas (exclusief netwerkkosten). Dat gaat nu de gemeente uit jaarlijks. Door 20% hierop te besparen (doelstelling POSAD) blijft € 3,4 miljoen per jaar in de gemeente.

Voor de overige 80% in te vullen met zon-, windenergie en biomassaenergie kan worden gesteld dat het hebben van 'eigen' productie door de gemeenschap in theoretische potentie € 14 miljoen per jaar binnen de gemeente kan houden. De transitie van fossiel naar elektrisch binnen de particuliere auto's nog niet meegenomen (€ 520 per auto per jaar).

3.2 Verkenning van de energietoekomst van Heeze Leende

3.2.1 Scenario's

Navraag bij Enexis (netbeheerder) leert dat zij werken met 3 verschillende toekomst-scenario's t.w.:

- Het all-electric scenario waarbij alle verbruikte energie door stroom wordt geleverd.
- Het combi scenario elektriciteit met warmtenetwerk (gebruik restwarmte en/of geothermie)
- Het combi scenario elektriciteit met gebruik synthetisch / biogas

In de RES opgave van POSAD wordt uitgegaan van het all-electric scenario. Inzet van windmolens (21) – zonnepanelen (174 hectare) en mestvergisting (omzet in elektra).

Enexis biedt gemeenten aan hen te helpen met het maken van een energiebestemmingplan. Het is aan te bevelen om de gemeente Heeze-Leende een energiebestemmingsplan op te stellen. Dit energiebestemmingsplan dient als input voor de omgevingsvisie en/of omgevingsplan.

De opgave voor Heeze-Leende is om vandaag aan de slag te gaan zonder een van de scenario's 'buitenspel' te zetten en de verschillende partijen in Heeze Leende de juiste keuzes te (laten) maken. Voor een all-electric scenario kan het nodig zijn om een extra 'schil' om een woning te plaatsen. Het isoleren van de bestaande gevel met spouwmuur isolatie kan dan een maatregelen zijn waar men later 'spijt' van krijgt. Daarvoor heeft men de term 'no-regret- maatregelen' uitgevonden.

Het verdiepen van de verschillende scenario's verdient daarom aanbeveling. ENPULS kan de gemeente Heeze-Leende hierbij ondersteunen.

Onder het motto 'doen wat kan, gebruiken wat er is' werkt Enpuls moment alle mogelijkheden voor de verschillende doelgroepen in een gemeente uit. Zie hiervoor onderstaand plaatje (matrix Lokale Energie Agenda).

doelgroep thema	Kern	Wonen huur & koop	Sport	Onderwijs	Bedrijven	Gemeente Faciliteit
Besparing zoals Isolatie LED e.d.	In te zetten: Buurkracht VNG regionale ondersteuning	Isoleren met subsidie Goede info ontzorgen	Kleinverbruik Grootverbruik Veel laaghangend fruit EDS subsidie	Kleinverbruik Grootverbruik Veel laaghangend fruit	Kleinverbruik Grootverbruik Efficiency Uitvoering WMB	Kleinverbruik Grootverbruik efficiency Goede voorbeeld geven
Zon	RVT (postcoderoos) SDE+	Salderen - RVT - SDE+ financieringen	Salderen - RVT - SDE+ - EDS financieringen	Salderen - RVT - SDE+ financieringen zonneplan	Salderen - RVT - SDE+ - EDS financieringen	Kleinverbruik Salderen, RVT en grootverbruik SDE+
Warmte	Netwerk? Collectieve warmte?	ISDE subsidie warmtepomp - pellet-zonthermie	ISDE - EDS - SDE+ subsidie Grootverbruik efficiency	ISDE - SDE+ subsidie Grootverbruik efficiency	ISDE EIA WMB SDE+	SDE+
Wind	Dorpsmolens aanjaag fonds	Dorpsmolens en hefboom door fonds	Dorpsmolens en hefboom door fonds	Dorpsmolens en hefboom door fonds	Dorpsmolens en hefboom door fonds	Dorpsmolens en ander aanbod
Mobiliteit	Laadinfra en E- autodelen	Nieuwe auto's met 300+ actieradius	Laadinfra E-autodelen	Laadinfra E-autodelen	Bijtelling Nieuwe rijden Laadinfra Fiscaal	Eigen transport Laadinfra

3.2.2 Het economisch perspectief:

Woningen en bedrijfspanden met een hoge energierekening hebben in de toekomst (hebben al) een lagere marktwaarde. De gemiddelde energierekening in Heeze-Leende is hoger dan het landelijk gemiddelde.

Een energierekening van € 126,- per maand staat gelijk aan een maandelijkse aflossing inclusief rentebetaling (3%) op een hypotheek van € 30.000,-.

Een lage energierekening geeft dus een hogere woningwaarde. Nu al geven banken als Triodos en Rabobank meer hypotheek bij een lage energierekening.

Het huidige energieverbruik (thuisverbruik) is te berekenen op € 17 miljoen per jaar aan stroom en gasverbruik. Door het inzetten op besparing en eigen productie kan een groot gedeelte van dit verbruik in de gemeente blijven. Een lagere energielast gaat gelijk op met een hogere woningwaarde. Uiteraard geldt de rekensom dus ook andersom. Een hoge energielast geeft een lagere woningwaarde.

Vanuit het regeerakkoord is de ambitie gelegd om in 2030 49% CO2 reductie te realiseren. Het verduurzamen van de huidige woningvoorraad is een van de speerpunten. Om dit te versnellen zal de energiebelasting op gas worden verhoogd en de energiebelasting op stroom worden verlaagd. Volgens Vereniging Eigen Huis gaat een gemiddelde energierekening met € 200,- per jaar omhoog.

De conclusie kan zijn dat niets doen vanuit economisch perspectief niet wenselijk is. De energierekening loopt door hogere belastingen gerelateerd aan de CO2 equivalent op. Daarmee daalt de woningwaarde, met alle gevolgen van dien.

3.2.3 Het sociale perspectief:

Het sociaal Cultureel planbureau schreef in haar notitie

(https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2016/Niet_buiten_de_burger_rekenen)

een waarschuwing aan de overheid. Bij ongewijzigd beleid gaan grote groepen uit de samenleving de aansluiting missen. Dit omdat ze geen 'toegang' hebben tot de energietransitie (geen geld, geschikt dak, windmolen positie, netwerk e.d.).

Slechts 2% van de Brabanders is nu actief.

De conclusie kan zijn dat het 'werk' vraagt om de verschillende partijen bij de opgave te betrekken en dat er mogelijk ook een publieke taak ligt bij overheden om te voorkomen dat grote groepen de aansluiting missen.

Het vervolg is om voor de energietransitie de missie beter in beeld te krijgen door de cijfers compleet te krijgen. Verder aan de gang te gaan met het opstellen van de visie en strategie met eventueel behulp van Enpuls.

Hoofdstuk 4

Materialenbeheer

De gemeente voert diverse taken uit die gerelateerd zijn aan de materialenbeheer.

Huishoudelijk afval

In regionale afspraken staat dat de gemeenten in 2030 nog maar 5% restafval inzamelen. De laatste gezette stap is het tegelijkertijd ophalen van PMD (Plastic, Metaal en Drankkartons) waardoor binnen de gemeente Heeze-Leende de volgende gescheiden afvalstromen zijn: papier, GFT, glas, PMD, luiers / incontinentiemateriaal en restafval. De gemeente Heeze-Leende behaalde in 2015 een scheidingspercentage van ongeveer 81 %. Het scheidingspercentage van 2016 is nog niet bekend vanwege het ontbreken van de inzamelcijfers van de twee milieustraten.

Zwerfafval

Gemeente Heeze-Leende is een schone gemeente als het gaat om zwerfafval met uitzondering van een paar hotspots. Deze hotspots worden gemonitord en indien nodig worden passende maatregelen toegepast om te voorkomen dat er op deze hotspots afval wordt weggegooid. Binnen de gemeente Heeze-Leende bevinden zich een paar hotspots als het gaat om zwerfafval. Per hotspot wordt bekeken welke maatregelen het beste zijn. Er zijn al maatregelen getroffen om het zwerfafval te verminderen.

De gemeente Heeze-Leende zet in op het voorkomen van zwerfafval door gedragsverandering. Basisscholen krijgen de mogelijkheid om gratis gastlessen te laten geven waarbij ook de leerlingen naar buiten gaan om zelf zwerfafval op te ruimen.

Daarnaast loopt het project om een gedragsverandering te weeg te brengen door inwoners bewust te maken van de problematiek van zwerfafval. Voorheen deed de gemeente Heeze-Leende mee tijdens de Landelijke Opschoondag met de Afvalbingo. Verenigingen maakte kans op een prijs als zij deelnemen aan de Afvalbingo. De deelname hieraan is niet groot (2 tot 3 verenigingen) geweest. Dit project is gestopt. De gemeente Heeze-Leende zoekt naar nieuwe manieren van stimuleren. De focus is verlegd naar meer grote evenementen zoals de Brabantsedag. Over de aanpak is de gemeente Heeze-Leende in overleg met de Brabantsedag.

De gemeente ontvangt een zwerfafvalvergoeding per jaar van ongeveer € 18.000,-. Vanuit deze vergoeding worden bovenstaande projecten gefinancierd.

Interne milieuzorg

Het gemeentehuis heeft geen intern milieuzorgsysteem. Dat betekent dat er alleen scheiding van papier, glas en chemische afval plaatsvindt. Plastic, fruitafval etc. gaat weg als restafval. De gemeente Heeze-Leende geeft hiermee niet het juiste voorbeeld richting inwoners, bedrijven en verenigingen.

Kerstbomen

Voorheen werden de kerstbomen ingezameld en verbrand tijdens de jaarlijkse kerstbomenverbranding. Vanaf 2015 vindt inzameling plaats van de kerstbomen in plaats van het houden van een kerstbomenverbranding. De ingeleverde kerstbomen werden gesnipperd. De snippers gaan naar kolencentrales en worden samen met kolen verbrand. Hierdoor zijn er minder kolen nodig. Vanaf 2017 is het de bedoeling dat de kerstbomen worden afgevoerd met het overige groenafval.

Asbest

Het duurzaamheidsbeleid richt zich niet alleen op voorkoming van de gevolgen van de wijziging van het klimaat. Duurzaamheid heeft ook betrekking op gezondheid van de inwoners. In 2024 bepaalt de wet dat al het asbest dat blootgesteld is aan de buitenlucht moet zijn verwijderd. Het asbest nadert het einde van de levensduur waardoor asbestvezels in de lucht komen. Na de hagelstorm is bij bedrijven en bij particulieren al een grote hoeveelheid aan asbest verwijderd. Maar nog langs niet alles is verwijderd. Vooral niet bij particulieren. Om de particulieren te stimuleren om asbest houdend materiaal te gaan verwijderen loopt er een pilot project in Leende. Dit pilotproject dat samen is georganiseerd met de Dorpsraad Leende en de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant moet de particulieren zoveel mogelijk ontzorgen. De pilot is een succes geworden. De wens is om het project nog een keer te herhalen in Leende, maar ook in Sterksel en Heeze te gaan uitrollen.

Hoofdstuk 5

Flora en Fauna

De gemeente Heeze-Leende is een natuurrijke gemeente. Een groot gedeelte van het grondgebied bestaat uit natuur. Toeristen en inwoners wandelen vaak over de Strabrechtse Heide en door het Leenderbos. Maar gemeente Heeze-Leende heeft ook vele kleinere natuurgebieden. De natuur is in vele opzichte belangrijk in kader van duurzaamheid. Zonder natuur geen leven. Om de natuur te behouden heeft de gemeente een beleidsplan vastgesteld en voert al activiteiten uit.

Landschapsontwikkelingsplan

Behoud van landschap (flora en fauna / natuur) is belangrijk in het kader van duurzaamheid. Om deze reden heeft de gemeente een Landschapsontwikkelingsplan 'Sgôn Heeze-Leende' met bijbehorend uitvoeringsplan. Het uitvoeringsprogramma stimuleert tot de uitvoering van landschappelijke projecten.

Bestrijdingsmiddelen

De gemeente past geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen meer toe bij de onkruidbestrijding. Voor het tweede jaar bestrijdt de aannemer het onkruid door te borstelen met een borstelmachine en op plaatsen waar de borstelmachine niet bij kan wordt het onkruid bestreden door wegbranden.

Schaliegas

Schaliegas is een alternatief voor aardgas. Het winnen van schaliegas brengt veel schade toe aan de flora en fauna. Voor de gemeente Heeze-Leende is schaliegas geen duurzame oplossing voor het gebruik van aardgas. De gemeente heeft zich uitgesproken tegen schaliegas. De ambitie moet juist zijn om in 2050 totaal geen gas meer te gebruiken. Het gasnetwerk moet in 2050 niet meer nodig zijn.

Operatie Steenbreek

Het doel van operatie Steenbreek is iedereen te enthousiasmeren om de eigen tuin te vergroenen. De negatieve gevolgen van verstening brengt Operatie Steenbreek hierbij onder de aandacht. Denk bijvoorbeeld aan de afbreuk van de biodiversiteit en aan de merkbare klimaatverandering. Minder groen in de tuin betekent ook minder vogels, insecten en andere dieren. Tijdens hoosbuien – waar wij steeds vaker mee te maken hebben – moet het regenwater snel worden afgevoerd om overlast te overkomen. Dit betekent een enorme druk op het riool. Burgers die hun tuin vergroenen doen een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van hun buurt. De gemeente Heeze-Leende is naast vele andere gemeenten aangesloten bij Operatie Steenbreek. Samen met het IVN probeert de gemeente Heeze-Leende een goede invulling te geven aan het programma om zo zoveel mogelijk inwoners te enthousiasmeren.

Meer info: www.operatiesteenbreek.nl

Overleg IVN, ZLTO en Hei, Heg en Hoogeind

Op initiatief van de gemeente Heeze-Leende wordt bekeken of het mogelijk is om gezamenlijk met het IVN, ZLTO en Hei, Heg en Hoogeind de visie en strategie voor dit hoofdthema op te stellen. Alle drie partijen hebben positief gereageerd op het voorstel. De eerst volgend overleg gaan de partijen bekijken welke vorm de samenwerking krijgt.

Hoofdstuk 6

Mobiliteit

Een groot gedeelte van de toename van CO₂ komt door de verbranding van LPG, benzine en diesel door auto's en vrachtwagens. Belangrijk is om deze uitstoot terug te gaan dringen. In de loop der jaren is zijn diverse zaken geregeld op gebied van mobiliteit.

Gemeentelijk wagenpark

De afgelopen jaren heeft de gemeente Heeze-Leende geïnvesteerd in verbetering van het gemeentelijk wagenpark. Momenteel bezit de gemeente Heeze-Leende 1 elektrische auto. Daarnaast zijn er zuinige kleinere bedrijfsauto's aangeschaft om het gebruik van de eigen auto te verminderen. Het personeel maakt gebruik van deze dienstauto's als openbaar vervoer geen optie is. Bij aanschaf van nieuwe auto's voor het gemeentelijke wagenpark vindt een afweging plaats met betrekking tot duurzaamheid.

Promotie elektrische auto

Binnen de gemeente Heeze-Leende staan 4 openbare oplaadpalen (NS-station, gemeentehuis, Jagershorst en industrieterrein De Poortmannen). Deze laadpalen zijn destijds gezet door stichting E-laad, nu EVnet.nl. Het onderhoud is ondergebracht bij EVnet.nl. Samen met EVnet.nl en veel andere gemeenten werkt gemeente Heeze-Leende mee aan het project SmartCharging. Het project houdt in dat elektrische auto's worden opgeladen op het moment dat er veel elektriciteit beschikbaar is afkomstig van zonnepanelen en windmolens.

Het standpunt van de gemeente Heeze-Leende is dat oplaadpunten in eerste instantie moeten worden gerealiseerd op eigen terrein. Als dit niet mogelijk is, kan er een oplaadpunt worden gerealiseerd op gemeentegrond. Het oplaadpunt is dan openbaar en om deze reden moet het oplaadpunt op een centrale plek in bijvoorbeeld een woonwijk worden gerealiseerd. De realisatie van oplaadpunten wordt op dit moment overgelaten aan marktpartijen.

Openbaar vervoer

Openbaar vervoer is een alternatief voor de auto. In Heeze ligt een NS-station. Het station maakt onderdeel uit van het traject Eindhoven – Weert. Op dit moment rijden er over dit traject per uur 2 stoptreinen. In de bereikbaarheidsagenda staat opgenomen dat er een frequentieverhoging wenselijk is naar 3 of 4 keer per uur een stoptrein.

Verschillende buslijnen rijden door de gemeente Heeze-Leende. De volgende buslijnen rijden nu volgens de huidige dienstregeling binnen de gemeente Heeze-Leende:

1. Lijn 11, traject Eindhoven – Weert via Leende en Leenderstrijp
2. Lijn 21, traject Valkenswaard – Geldrop via Heeze en Leende
3. Lijn 256 (buurtbus), traject Maarheeze – Valkenswaard via Leende
4. Lijn 258 (buurtbus), traject Heeze – Weert via Sterksel
5. Lijn 266 (buurtbus), traject Geldrop – Deurne via Heeze
6. Lijn 611, 612 en 612 (scholierenlijnen, rijden alleen in de winterperiode) via Heeze, Leende en Sterksel.

Fietsplan

Fietsen is een duurzame manier om van A naar B te komen. Om het fietsen te stimuleren is in 2016 het fietsplan vastgesteld. Uitvoering van het fietsplan zorgt voor stimulering van het gebruik van de fiets.

Innovatie brandstof

Het gebruik van fossiele brandstoffen door auto's en vrachtwagens is zeer milieubelastend. Op dit vlak valt een grote winst te halen door alternatieve brandstoffen, zoals waterstof, te gaan gebruiken. Omdat waterstof nog al explosief is, wordt er ook gekeken naar andere alternatieven, zoals mierenzuur. Het bedrijf Teamfast uit Eindhoven is samen met VDL bezig om te kijken of bussen op mierenzuur kunnen rijden. Mierenzuur kan op verschillende manieren worden geproduceerd. Een mogelijkheid is via mestvergisting. De gemeente Heeze-Leende volgt de ontwikkelingen om vervolgens een verbinding te leggen tussen het produceren van mierenzuur en mestvergisting.